

Код. Наименование на дисциплината Визуален семинар	
Титуляр на курса: Доц. Александър Кьосев, д-р Нора Голешевска	
Вид на дисциплината: Визуален семинар	Образователно-квалификационна степен: Докторантска степен
Година на обучение:	Семестър:
Кредити: 10	Хорариум: 30 ч. лекции 30 часа упражнения
Форма на обучение: Редовна	Език на обучението: Български
Методи на оценяване: оценка на писмена работа.	

Предварителни изисквания: завършена магистърска степен в областта на социалните и хуманитарни науки. **Забележка:** предимство за участие имат онези докторанти, при които визуалната проблематика и методология е част от дисертационния им проект.

Цели на курса:

Целта на курса е да запознае докторантите с основни проблемни кръгове, автори и идеи, имащи отношение към интердисциплинарното поле в съвременните изследвания на визуалната култура, която става все по-ключов елемент на съвременния визуализиран свят. За тази цел ще бъдат обсъждани подходи, школи, автори и текстове, но също изследователски позиции, методи и техники на изследване, които понастоящем играят важна роля във „визуалния обрат“ на социалните науки и хуманитаристиката.

Курсът отрежда място на понятието за визуална култура и мястото на визуалната култура в съвременните културни и политически реалности. Той въвежда в съвременните дебати на визуалните изследвания като разглежда в съпоставителен план различни посоки на изследване - англоезични /Visual Studies, Visual Culture/, немски /Bildwissenschaften/, френски /Rehtorique visuelle/ и български /изследвания на градската визуална среда/

Курсът се състои от цикъл от въвеждащи лекции, лекции на гост-преподаватели по специализирани теми, общи дискусии на възлови проблеми, а семинарите ще предлагат конкретни учебни анализи, колективни изследователски разработки и пр. Накрая се предвижда изготвяне на курсов проект, който има формата на теоретичен или приложен анализ: Приложният анализ се състои в провеждане и представяне на самостоятелно изследване, което да покаже уменията на докторантите да анализират различни по вид форми на съвременна визуална култура, използвайки различни методики за анализ. Докторантите ще могат да изберат за предмет на своя анализ – произведения на визуалните изкуства, реклами, визуални интервенции в градската среда и т.н.

Съдържание на дисциплината (анотация и теми):

I тематичен кръг- ОТ ИСТОРИЯ НА ИЗКУСТВОТО КЪМ ВИЗУАЛНА КУЛТУРА: В

този въвеждащ тематичен кръг от лекции и семинари ще се обсъждат

1. Що е визуална култура? Отношенията визуална култура - визуални изследвания. Визуалното между „висока” и „ниска” култура. Критика на визуалното, визуален обрат и възраженията срещу логоцентризма. История и историчност на визуалното.
2. Визуална култура и изобразителни изкуства. „Смъртта” на /изобразителните/ изкуства, разпадането на културните йерархии и проблематичната „естетизация” на света
3. Визуалната култура и фотографията, киното, дизайна, телевизията, рекламата, компютъра.
4. Образна среда, образни потоци, образни пазари, образна комуникация. Съществува ли „визуална грамотност”. Елементарна грамотност, функционална грамотност, визуалната грамотност, културна грамотност.
5. Краят на аурата: масовата техническа възпроизводимост на образите днес и културно-политическите следствия от това.
- 6 – 8 Обсъждане и конкретни, ключови текстове за генезиса на визуалните изследвания (Бенямин – художествената творба; Панофски; Варбург; Зонтаг - За фотографията; Алперс - ; Баксандъл; Бодрийар "Симулакрум и симулация")

II тематичен кръг

9. Съвременни англоезични дебати за визуалното. Мичъл, Блеър, Мирзоф, Елкинс, Стафорд, Диковитска, Крес
10. Съвременни немски дебати за визуалното. Белтинг, Бредекамп, Бьом
11. Съвременни френски дебати за визуалното – Ролан Барт, групата μ
12. Възгледи на италианския философ и политолог Джовани Сатори.

III Трети тематичен кръг

13. Поява и първи традиции на визуалните изследвания в България /Ангел.Ангелов, Ирина Генова, Яра Бубнова, Лъчезар Бояджиев, Александър Кьосев, Ивайло Дичев, Боян Манчев, Дарин Тенев/ . Програмата на първия „Визуалния семинар”. 2003 – 2006.
14. Преходът като визуална среда
15. Какво е състоянието на визуалната култура в България днес?

Препоръчана литература:

Алперс, Светлана - *Виждането като познание*: холандски модел. В: "Разказвайки образа" Сфрагида, 2003

Баксанда, Майкъл - *Живопис и опит в Италия през XV век*: Въведение в социалната история на изобразителния стил, В: "Следистории на изкуството", Сфрагида 2001

Данто, А. *Три десетилетия след края на изкуството*, В "Следистория на изкуството", 2001, Сфрагида

Белтинг, Ханс - *Епилозина изкуството*, В: "Следистория на изкуството", 2001, Сфрагида

Бодрийар, Ж. - *Към критиката на политическата икономия на знака*, Критика и хуманизъм, 1996.

Ватимо, Дж. – *Смърт или залез на изкуството*, В: Крайта на модерността, 2004, КиХ

Бенямин, Валтер - *Художественото произведение в епохата на неговата техническа възпроизводимост*, Наука и изкуство, 1989

Барт – *Съвременният мит*, Във: Въображението на знака, Народна култура, 1991

Berger, John - *Ways of seeing*, London, 1972 или филма на ВВС, по който е написана

<http://www.youtube.com/watch?v=LnfB-pUm3eI> (част първа)

<http://www.youtube.com/watch?v=peONDtyn8bM&feature=relmfu> (част втора)

<http://www.youtube.com/watch?v=3vHrRvsXBkM&feature=relmfu> (част трета)

<http://www.youtube.com/watch?v=XShzabEv8bM&feature=relmfu> (част четвърта)

Panofsky, Erwin - *Studies in Iconology: Humanistic Themes in the Art of the Renaissance* (New York: Harper & Row, 1972).

Didi-Huberman - *The History of Art Within the Limits of its Simple Practice*, in *Confronting Images: Questioning the Limits of a Certain History of Art*, trans. John Goodman (University Park: Pennsylvania State University, 2005 [1st ed. Paris, 1990], 11-52

Ангелов, Ангел - *Визуалните изследвания в САЩ. За монографията на Маргарет Диковицка*;
http://litenet.bg/publish11/avangelov/m_dikovicka.htm

Boehm, Gottfried - "Die Wiederkehr der Bilder," in *Was Ist Ein Bild?* (Munich: Fink, 1994), 11-38

Dikovitskaya, Margaret- *Visual Culture: The Study of the Visual after the Cultural Turn*, MIT Press, Cambridge, Massachusetts, 2005 and 2006

Jay, Martin - *Cultural relativism and the visual turn*, In: *Journal of Visual Culture*, 2002

Moxey, Keith - "Visual Studies and the Iconic Turn," *Journal of Visual Culture* 7 (2008), 131-146.

Mitchell, "The Pictorial Turn," In: *Picture Theory*, 11-34.

Belting, Hans - *Image, Medium, Body: A New Approach to Iconology*, *Critical Inquiry* 31 (2005), 302-319; or "Medium-Bild-Körper: Einführung in das Thema," in *Bildanthropologie: Einwürfe für eine Bildwissenschaft* (Munich: Fink, 2001), 1-55.

Bredenkamp, Horst - *A Neglected Tradition? Art History as Bildwissenschaft*, *Critical Inquiry* 29 (2003), 418-428.

Elkins, James - *What is Visual Studies?*; In: *Visual Studies: A Skeptical Introduction*, Routledge, 2003

Mitchell, W.J.T. - *Iconology: Image, Text, Ideology* (Chicago: University of Chicago Press, 1986).

Mitchell, W.J.T. - *Showing Seeing: A Critique of Visual Culture*; In: Michael Ann Holly and Keith Moxey (eds.), *Art History, Aesthetics, Visual Studies*. Clark Art Institute and Yale University Press, 2002: 231-250.

Gottfried Boehm – The Art Of

Seeing http://www.swissinfo.ch/eng/specials/science_switzerland/The_art_of_seeing.html?cid=653446

Burke, Peter - *Eyewitnessing The Uses of Images as Historical Evidence*

Jay, Martin - "Scopic Regimes of Modernity"; In: *Vision and Visuality*, Bay Press, 1988.

Jay, Martin - *Cultural relativism and the visual turn*, In: *Journal of Visual Culture*, 2002

Bal, Mieke - *Visual essentialism and the object of visual culture*, In: *Journal of Visual Culture*, 2002

Ангелов, Ангел В. *Баналността на художеството и държавно насилие*. За "Ентропа" на Давид Черни;
<http://litenet.bg/publish11/avangelov/banalnost.htm>

Бояджиев, Лъчезар – *Hot Visual City*

Дичев, Ив - *Комунизмът няма да си отиде пред нас с булдозери, а с купон и забава*;
http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2011/06/20/1109452_ivaילו_dichev_za_izrisuvaniia_pametnik_komunizmut/

Кьосев, Александър – *Преходът като гледка*, В: *Интерфейс София*. Sofia Iterface. Визуален семинар, Кьосев, Ал. (съст.), *Институт за съвременно изкуство*, ЦАИ,

Кърков, Николай - *За ползите от една несъстояла се дискусия. Пак за паметника на Съветската армия*, *Култура* - Брой 28 (2646), 22 юли 2011; <http://www.kultura.bg/bg/article/view/18687>

Коев, Кольо Видимостта: Феноменологични контексти, Критика и хуманизъм, 1996

Минева, М.

Опит върху репрезентацията на градското пространство или София на пощенска картичка. В: И.

Стефанов, И. и Минева, М. (съст.) *Социологията пред предизвикателството на различията*. София: УИ "Св. Климент Охридски", 2009

Културологът Ивайло Дичев и социологът Кольо Колев за поп-арта като психотерапия Отпечатъци, БТВ 26.06.2011; http://www.btv.bg/shows/otpechataci/videos/video/2012970813-Kulturologat_Ivan_Dichev_i_sotsiologat_Kolyo_Kolev_za_poparta_kato_psihoterapiya.html

Тодоров, Владислав – *Адамов комплекс. Към критика на политическото въображение*, ИК "Иван Вазов", 1991